

V 16. upravni dobi od 1. prosinca do 31. grudnia 1916 je bilo

dohodkov	K 4.124:43
troškov	» 3.106:42
prebitka	K 1.018:01

V 17. upravni dobi od 1. prosinca do 31. grudnia 1917 je bilo

dohodkov	K 4.486:21
troškov	» 628:87
prebitka	K 3.857:34
ustanovnine z obrestmi	» 525:35
imetja	K 4.382:69

V 18. upravni dobi od 1. prosinca do 31. grudnia 1918 je bilo

dohodkov	K 7.442:76
troškov	» 1.051:76
prebitka	K 6.391:—
ustanovnine z obrestmi	» 546:15
imetja	K 6.937:15

Gospod ravnatelj I. Macher poroča imenom računskih pregledovalcev, da so blagajniške knjige v najlepšem redu in predlaga absolutorij blagajniku. (Sprejeto.)

Potem je predaval predsednik H. Schreiner »O preustroju našega vzgojstva v duhu demokratske Jugoslavije«. V nad uro trajajočem prostem govoru je opisal predavatel, kako naj bi se preustrojila vzgoja že kar pri sklepanju zakonov, kako naj bi vzgajali na domu v predšolski dobi in potem v šoli, kako naj bi tudi v pošolski dobi vzgojno vplivali na mladino z ustanovitvijo mladinskih domov, dalje je pojasnjeval preuredbo naših šol in govoril zlasti o enotni šoli. Vsa ta izvajanja so zborovalci spremljevali z vidnim zanimanjem, kar je pokazalo živahno odobravanje koncem govora.

Na predlog tov. H. Sumra je bil izvoljen za društvenega predsednika soglasno in z odobravanjem dosedanjega predsednika ravnatelj H. Schreiner. Istotako soglasno so bili izvoljeni za društvene odbornike: V. Bežek, Lj. Černež, J. Dimnik, Fr. Gabršek, J. Koschier, dr. Kovačič, J. Krulc, Vita Zupančičeva; za namestnika: A. Dokler in Marija Stupčeva. — Pregledovalca društvenih računov ostaneta A. Kecelj in I. Machar.

K zadnji točki dnevnega reda se oglasi tov. Dimnik ter predlaga z ozirom na draginjo zvišanje članarine od 4 K na 8 K letno, kar obvelja. H koncu se oglasi višji šolski nadzornik dr. Poljanec, bodreč vse učiteljstvo k trudoljubivemu delu in želeč društvu procvita in napredka.

Predsednik se zahvali vsem zborovalcem na zanimanju ter prosi vseh vsestranske podpore, da bo moglo društvo uspešno delovati in v vsakem oziru napredovati.

Za Učiteljski konvikt je daroval tovariš Ivan Petrič iz Sp. Šiške 4 K, tovariš E. Gangl 4 K. Hvala!

Društvene vesti.

+ Učiteljsko društvo za ormoški okraj je zborovalo dne 5. grudnia 1918 v ormoški okoliški šoli vkljub grdemu vremenu ob jako dobri udeležbi. Zaradi nastalih novih razmer je bilo zborovanje posebno živahno; vrnili so se nam pa tudi tovariši vojaki, narodni preganjanci in interniranci našega stanu. Društveni predsednik Josip Rajšp je v svojem nagovoru slavil Jugoslavijo, ki je izšla iz stoletja tlačanih narodov. Posebno je pozdravljala našega narodnega mučenika nadučitelja Meglo, ki je dobil vsaj deloma zadostitev s tem, da je bil po dolgi vojni letih postavljen na svoje prejšnje mesto. Vrnila sta se iz vojaške službe tovariša Robert Košar in Ljudevit Mussek. Počastil nas je tudi najstarejši tovariš, naš častni član Ivan Košar, ki se vedno rad udeležuje zborovanj, če mu količkaj bolezen dopušča. Nanovo je pristopila tovarišica Antonija Musekova iz Središča. Svojo odsotnost je pisмено opravičil tovariš Fran Cajnko in naznanil, da se podaja v pokoj, a hoče ostati še naprej naš član. — Zborovalci se izrečejo soglasno proti vsakemu nemškemu pouku v ljudski šoli. Okrajni šolski svet se naprosi, da izposluje vsem šolam Uradni list in Glasilo, naročitev Popotnika za domače učiteljske knjižnice pa izvede za vse šole uradnim putem. Razpravljali in kritikovali, debatirali in navduševali smo dosti; misli in nasveti takorekoč bruhajo na dan: imamo prehodni čas v novo dobo svobode!

Kronika.

= Stoletnica Vodnikove smrti. Dne 8. januarja 1919 praznuje slovenski narod stoletnico smrti prvega svojega pesnika Valentina Vodnika. — Poverjenstvo

za uk in bogočastje odreja, da se proslavi ta dan na vseh šolah s primerno šolsko slavnostjo. — Z ozirom na to, da je v tem šolskem letu odpadlo premnogo šolskih dni, naj se po šolski slavnosti pouk nadaljuje.

= Italijani uvajajo v slovenske šole italijanski učni jezik. Iz vseh krajev slovenskega zasedenega ozemlja prihajajo poročila, da nameravajo Italijani izvršiti, oziroma da so že izvršili atentat na naše slovensko šolstvo. V ljudskih šolah so že razobesili slike italijanskega kralja. Raz šolska poslopja odstranjujejo slovenske napise ter jih nadomeščajo z laškimi. To se je zgodilo tudi že na Uncu in Rakeku. Iz Italije so poklicali italijanske učitelje ter šolske nadzornike ter so že deloma pričeli z italijanskim poukom. V nekaterih krajih — tako celo v Planini pri Rakeku — odprejo italijansko ljudsko šolo že v mesecu januarju. — Tako se že pripravlja italijanski imperijalizem, da nam potuji najzavednejši del naše domovine. Besedo o italijanski pravici in v svo-bodoljubnosti so le puhla fraza. Seveda ostane to italijansko nasilno postopanje brezuspešno, ker jih pravica vrže z zemlje, ki je bila, je in ostane naša!

= Italijani proti slovenskim šolam. V Kastavščini so zasedli Italijani vsako hišo in vse šole. Povsod ustavijo pouk šole, obljubljajo pa, da bo šola po Novem letu zopet odprta, seveda z italijanskim učnim jezikom. V Trnovem pri Ilirski Bistrici je šola zaprta. Samo v zavodu sester »Notre dame« so dovolili pouk, seveda s pogojem, da se ne bo delala nobena propaganda. — Italijanska okupacijska oblast namerava atentat na slovensko šolstvo v Gorici in na Goriškem. Glede dveh javnih slov. ljudskih šol, ki jih je pred vojno vzdrževala goriška občina, je sklenjeno, da se nanje pokličejo učitelji iz Italije, da slovensko deco primerno vzgoje v italijanskem duhu. Zasebnih slovenskih šol Italijani ne puste tvoriti. Glede ljudskega šolstva na Goriškem je določeno, da čimprej izpremene učne knjige in so učiteljstvu zaukazali, da poučuje slovensko deco v italijanskem duhu. Za okrajnega šolskega nadzornika je določen zagrozen Italijan iz renegatske družine Francesco Spazzapan, ki je bil že med prvo italijansko okupacijo nadzornik slovenskih šol na Kobariškem in v Brdih. (Tedad so bile šole vse italijanske.)

= Uradni list Narodne vlade SHS v Ljubljani. Narodna vlada je na seji dne 18. pret. mes. sklenila, da morajo od 1. januarja 1919 naprej tudi vsa šolska ravnateljstva in vodstva naročiti in plačati Uradni list.

= Prekmurški Slovenci prosijo učiteljev. Prekmurški Slovenci povsod sprejemajo in pozdravljajo jugoslovanske čete kot rešilke izpod madžarskega jarma. Generala Maistra v Mariboru so Prekmurci naprosili, naj jim takoj pošlje slovenskih učiteljev in uradnikov.

= Aretacije. Jugoslovanska državna policija je v Mariboru aretirala šolskega ravnatelja Alojzija Sedlatschika in ga odvedla na okrajno sodišče. V Slovenjem gradcu so zaprli učitelja nemške šole Rescha.

= Šola in politika. Narodna vlada SHS v Ljubljani je sklenila, da se morajo dati šolska poslopja, kadar se v njih ne vrši pouk, za politiska in druga zborovanja na razpolago vsem strankam.

= Nov ljudskošolski zakon. Poverjeniku za uk in bogočastje je Narodna vlada SHS v Ljubljani naročila, naj predloži nov ljudskošolski zakon. Kolikor smo informirani, se g. poverjenik predvsem ukvarja z načrtom o reformi učiteljske izobrazbe.

= Državno vijeće se sestane v kratkem. Državno vijeće (Osrednji parlament za vso državo SHS) se sestane že v kratkem. Srbska narodna skupščina izbere iz svoje srede 83 poslancev ter jih pošlje v Državno vijeće kot delegate za Srbijo. Stara Srbija in Macedonija odpošljejo v Državno vijeće 24 delegatov, in sicer 24 članov one Narodne skupščine, ki je leta 1911 zborovala v Skoplju. Črno goro bo v Državnem vijeću zastopalo 14 delegatov. Ostale krajine države SHS odpošljejo v Državno vijeće toliko delegatov, kolikor jim gre po moči njihovih posameznih političkih strank.

= Naredba poverjenika za uk in bogočastje. Šolske posle onega ozemlja šolskega okraja logaškega, ki ni zasedeno od Italijanov, začasno opravlja šolski odbor, ki ima isti delokrog kakor okrajni šolski svet. — Šolski odbor posluje v Cerknici, predsednik je vodja tamošnje političke ekspoziture. Člani so: dekan, nadučitelj in župan v Cerknici. Predsednikov namestnik je nadučitelj, ki tudi opravlja pisarniške in nadzorniške posle. — Poverjenik: dr. Verstovšek s. r.

= Za nemške visokošolce na Dunaju. Na zadnji poslanski konferenci dne 17. decembra je dr. DeFranceschi protestiral proti postopanju rektoratov napram nemškimi slušateljem ter zahteval med splošnim odobravanjem nemških poslaničkov od dr. Bauerja obvezno izjavo, glasom katere bi bilo omogočeno obiskovanje visokih šol vsem dosedanjim slušateljem do tedaj, dokler ni končana likvidacija Avstrije. Ker ni dr. Bauer zadovoljivo odgovoril, je dr. DeFranceschi povabil vse nemške poslaničnike k skupnemu posvetovanju, kjer naj se sklenejo nadaljnji ukrepi. Kaj so sklenili, nam ni znano.

= Visoka tehnična šola v Zagrebu. Poverjenik za prosveto je predložil Narodnemu Vijeću v odobritev naredbo o ustanovitvi visoke tehnične šole v Zagrebu. Predavanja se bodo najbrže pričela že jeseni leta 1919. Sedaj iščejo najboljših profesorjev.

= Zagrebško vsučilišče. Rektorat naznanja, da se predavanja ne začno dne 10. januarja 1919, kakor je bilo svoj čas javljeno, ampak šele dne 20. januarja.

= Centrala za knjige v Rusiji. Petrograjsko poverjenišvo za ljudsko izobrazbo je sklenilo, osnovati državno nakladno knjigo, ker je rusko tržišče knjig popolnoma razbito. Osnuje se zato državna centrala za vse založne zavode. Vsi bodo obvezani, svoje zaloge knjig dati na razpolago centrali. Pričakujejo, da padejo cene knjigam prav znatno.

= Revolucija v ljudski šoli. Pred par dnevi je prišlo v Poznanju med poljskimi učenci do prave revolucije. Učenci najstarejšega razreda so vprašali učitelja, ali se prične pouk v poljščini. Ko je učitelj to zanikal, so začeli učenci ropotati in trgati knjige. Nato so se uprli vsi razredi in natepli so nekega nemškega učitelja.

Polemika.

Pišite resnico!

»Domovina« z dne 28. pret. mes. priobčuje članek pod naslovom »Pomislite, Slovenci!« in pravi pod črto v opazki, da je ta članek uredništvo prejelo iz profsorskih krogov. V prvem delu se članek spominja pokojnega dr. Lampeta, viteza Kalteneggerja ter višjega šolskega nadzornika dr. Bezjaka, ki pravi o njem, da je podpisal oni dekret, s katerim so odpravili slovenske Sketove-Westrove čitanke z gimnazij, češ, »menda se je gospodi važno zdelo, da slovensčino v srednjih šolah zadavi slovenska pest«. — Dalje piše »Domovina«: »Po pravici se čudi človek, da strokovne organizacije učiteljstva obeh kategorij k temu molče. Ljudskošolskemu učiteljstvu je pač pred očmi izboljšanje gnotnega položaja — kdo bo vrzel nanje za to prvi kamen? Proforsko društvo pa kaže — kako naj rečemo, da ne bo krivice? — brezbriznost ali mlačnost ali preračunljeno popustljivost, da je vse graje vredno...«

Očitek, ki ga te vrste vsebujejo glede na organizacije ljudskošolskega učiteljstva, je popolnoma neopravičen. »Domovina« članek se mora presneto malo brigati za naše delovanje, da ničesar ne vidi in ne čuje, pa — kakor se kaže — tudi ničesar ne bere! Vzlic temu ima pogum, da se »po pravici« čudi nam, namesto da bi se čudil svoji — predrznosti! Naše organizacije so že 3. novembra 1918 izročile Narodni vladi spomenico, ki natančno, jasno in nedvoumno kaže na vse nedostatke stvarnega in osebnega značaja, ki moré kot žalostni ostanke preteklo dobe vse naše šolstvo. To spomenico smo priobčili v posebnem izdanju svojega lista z dne 4. novembra 1918. Pred tem izdanjem in pozneje vse do današnjega dne smo v naših člankih in noticah, ki so zbujaile občo pozornost in ki je tudi dnevno časopisje nanje opozarjalo, brez pardona obsojali te razmere in v interesu šolstva zahtevali, da jih odstranijo. Na merodajnih mestih smo tudi po deputacijah posredovali v isti namen. Ko je bila sklicana anketa za sestavo novih ljudskošolskih čitank, so člani naših organizacij sporočili poverjeništvu za uk in bogočastje, da je njih sodelovanje nemogoče, ker je bila naznanjena udeležba višjega nadzornika dr. Opeke. In v resnici — anketa se ni vršila! Na zadnji seji upravnega odbora Zaveze smo tudi dovolj jasno govorili v predlogih, ki so priobčeni v zadnji števil. »Učit. Tov.« iz lanskega leta in katere predloge je naša deputacija izročila g. poverjeniku dr. Verstovšku. Iz vseh teh že storjenih dejanj je razvidno, da ni bilo ljudskošolskemu učiteljstvu predvsem pred očmi samo izboljšanje gnotnega položaja — ampak da smo že storili vse, kar se nam je zdelo umestno, nujno in potrebno, da postavimo svoje šolstvo in svoj stan na zdravo podlago in odpravimo žalostne ostanke prejšnjih hudih in nemarnih časov! Torej se moramo

po pravici čuditi le mi, da je mogoča taka »kritika«, ki jo prijavlja v omenjenem članku »Domovina«! Od časnikarja moramo pač zahtevati, da gradi svoja izvajanja na temelju resnice. Ako pa »časnikar« živi z glavo v vreči, bi bila dolžnost uredništva, da ga opozori na neresnico, ki jo hoče na škodo časti in ugleda vsega stanu spraviti v svet. Vsaj uredništva slovenskih listov bi morala vedeti, kaj slovenski listi pišejo! Nikakor ne moremo trpeti, da bi zaradi nevednosti, neinformiranosti ali malomarnosti takih slovenskih žurnalstov trpel na dobrem imenu naš stan! To krivico mora »Domovina« popraviti!

Društvo profesorjev naj pa govori, kolikor se čuti prizadeto!

Iz Jugoslavije.

— Ad vocem Opeka! Da je šolstvo pri nas — kakor povsod — tekom štirih vojnih let jako trpelo, to ve vsak in bi moral vedeti tudi višji šolski nadzornik Opeka. Učiteljstvo je ob vsaki priliki opozarjalo merodajne kroge na to. Nebroj člankov v tej zadevi je bilo priobčenih v našem listu in v drugih časopisih. Naša Zaveza je pisмено in ustno posredovala na prejšnji deželni vladi, na deželnem šolskem svetu in naučnem ministrstvu, da naj uvedejo reden pouk, da naj šolska poslopja izpraznijo in določijo svojemu pravemu namenu. Vse to prizadevanje je ostalo brezuspešno, pač pa je deževalo fer-manov, ki so nalagali šolski mladini vse druge posle, samo učenja ne! Ob začetku vojne so morale deklice prestiti nogavice, zapestnice, dokolenice itd., dokler je bilo kaj bombaža na razpolago. Ko je ta posel, so šivale papirnate podplate in pletle kite za slamnate črevlje. Učenci so zbirali možnarje, likalnike in drugo kovinasto posodo in orodje, zbirali denar za Rdeči križ, agitirali za vojna posojila, delali cigarete za ranjence in bolnike, nabirali gumbe, šivanke, igle, svinčnike za božična darila itd. itd. Vso šolsko mladino so mobilizirali, da je nabirala jigodino, robidino listje za čaj, bokovo listje za tobak, konopje, koprive, suknjene krpe, stare krpe, stare cunje, star papir itd. Na kmetih so jih poleg vsega tega uporabljali za domača in kmetiška dela in jim podelili v ta namen generalno dovoljenje, da smejo izostajati od šolskega pouka. Naznanjanje zamud je bilo ustavljeno; nastala je popolna anarhija v šolskem obiskovanju. — Da so tedaj take razmere rodile slab sad, je umevno vsakemu, samo dr. Opeki ne. Ta ni upošteval teh razmer, ko je inšpiciral šolo v Dragatušu, ni upošteval težke bolezni Potokarjeve, ne bolezni tamosnje učiteljice. — Ta pedagog po Kalteneggerjevi in Susteršičevi milosti je zahteval prav takih uspehov kakor v normalnih časih in razmerah in doživel je »najžalostnejši dan svojega življenja«! — Naše mnenje pa je, da bi imel prav sedaj višji šolski nadzornik najlepšo priliko, da pokaže svoje zmognosti in usposobjenost za zvanje, ki mu ga je odmerila modra vlada bivše Avstrije. Njegova sveta naloga in prokleta dolžnost bi bila, da priskoči na pomoč učiteljstvu, ga bodri na vseh koncih in krajih, mu stoji ob strani z dobrimi sveti in modrim dejanjem, da spravi na dan vse svoje pedagoško znanje in dvigne in vzpostavi naše šolstvo, ga spravi v pravi tir, da se čimprej poravnava, kar je krivega, napačnega in nedostatega. Toda ta pedagog je šel v Dragatuš, nahrulil nadučitelja, postopal z njim, kakor ne postopa s svojim hlapcem noben pošten gospodar, in da je postavil krono svojemu delovanju, je stopil na leco in razrušil s tega mesta še to, kar je bilo dobrega na dragatuški šoli: vzel je nadučitelju Potokarju — ugled! — S tem dejanjem se je dr. Opeka izkazal pravega mojstra-skazo; pokazal je, da nima nobenega smisla za delokrog, ki mu je odmerjen. Zato pa kličemo: Proč z njim! In tisti dan, ko se to zgodi, bo — najveselejši dan našega učiteljstva!

— Ljubljanskemu učiteljstvu — ljudskošolskemu, meščanskošolskemu, vadniškemu in licejskemu! Da bo mogoče »Ljubljanskemu učiteljskemu društvu« ugotoviti končnoveljavni kataster svojega članstva, vabimo tem potom zgoraj imenovano učiteljstvo, ki želi postati član »Ljubljanskega učiteljskega društva« in s tem hkrati tudi član naše Zaveze, da naznani svoj pristop društvu predsedniku Jakobu Dimniku. Tistim tovarišcem in tovarišem, ki so se že lansko leto zglašili, se ni treba nanovo oglašati. Vseletna članarina znaša 24 K, ki se lahko plačuje v celoletnem znesku naenkrat (24 K) ali polletno (12 K) ali četrtletno (6 K); plačuje se pa lahko tudi mesečno po dve kroni. — Vse zavedne učiteljice in učitelji — v organizacijo! Navedeno članarino plačaj vsakdo toliko rajši, ker bo prejemal zanjo »Učiteljskega Tovariša« in »Popotnika« brezplačno in ne bo imel no-

benih drugih organizacijskih prispevkov. Do danesnjega dne je prijavljenih že 49 članov. Umevno je ob sebi, da je k pristopu vabljeno tudi v Ljubljani bivačje, v posebnem učiteljsko. Pripominjamo se, da se bo v učiteljsko aprovacijo sprejemalo le učiteljsko, ki je pri nas ali pri bratski učiteljski organizaciji. Zatorej le vsi v organizacijo! Svojo organizacijo imamo v prvi vrsti zahvaliti za regulacijo učiteljskih plač in potom organizacij bomo se marsikaj dosegli. Torej!

— **Občni zbor Slomškove Zveze** se je vršil dne 30. pret. mes. v knjižnični dvorani »Katoške tiskarne«. Na obsirnem dnevnem redu je bilo predavanje naučitelja Silvestra, bivšega vojnega ujetnika, o bojsevizmu, o njegovem delovanju in o njegovih posledicah. Bojsevizki so ruski soc. demokratje, ki so vrgli carizem; so proletarijat in inteligenco izmucenega ruskega naroda. — Doiga debata se je vnela o naslovu glasila, ki ga izdaja Sl. Zv. L. oziroma na novi položaj v trojini državi se imenuje odslej: Slovenski Učitelj, glasilo jugoslovanskega krščanskega učiteljskega. Zveza stopi laiko s tem programom v stik z drugimi učiteljskimi društvi, ki so osnovana na enakim načelu. Članarina in narocnina sta določeni letno na 10 K. — Ljubljanskemu knezskemu se pokloni deputacija, da se mu zavzame za pismeno voscio k Novemu letu. Nato poroca zastopnik Zveze Orlov g. Pirc* o sodelovanju učiteljskega pri teiovačnih organizacijah in o teiovačni naraščaja. Doiga debata, v kateri se ostro protestira proti omalovaževanju učit. organizacij pri rešitvi vprašanja, ali naj se mladina izloči iz teiovačnih organizacij ali ne, sklene slednjič občni zbor, vsjemu slovenskemu svetu svetovati in priporočati, naj ostane v veljavi še ne razveljavljena prepoved bivše črne-zolte viade, ki se z njo zabranjuje mladini udeležba pri teiovačnih organizacij. — V ostalem se sprejme več točk, ki jih je sprejel upravni odbor nase zaveze in jih je že objavil zadnji »Učit. Tov.». — Med samostalnimi predlogi je predlog tov. Smrdela o ustanovitvi jugoslovanske centrale za učila na združni podlagi. — Zborovanje je bilo vsaj dopoldne slabo obiskano. A.

— **Umrl je na španski bolezni** v Ljubljani dne 28. pret. mes. naš goriški tovariš Vladimir Furlani, sin tov. Leopolda Furlanega, nadučitelja v Štandrežu, sedaj pregnanca v Ljubljani. — Ljubemu tovarišu blag spomin! Svojem naše sožalje!

— **Umrla je** dne 28. pret. mes. v Ljubljani po dolgotrajni bolezni gospa Vida Pajkova, vdova po prof. Milanu Pajku blagega spomina in hči pokojnega dež. šolskega nadzornika Franca Levca. — Vrli slovenski ženi blag spomin!

— **Iz Tolminskega** nam pišejo: V cerkljanskem sodnem okraju smo pričeli s poukom dne 2. decembra. Italijansko poveljstvo nam je to zaukazalo — seve po svojih karabinjerih. Kakšno ponižanje! Prvotno so govorili ti italijanski orožniki, da bo pouk italijanski, ker smo se pa opirali na to, da nimamo nikakih odlokov glede tega, nas puste na miru. Poučujemo po starem urniku. Vendar reče skoro vsak dan kak prostak: »Ma sera la scuola italiana, e maestri se caput.« Dne 5. decembra so odpeljali — baje v Gorico — vse bivše vojaše od 18 do 40 let, učitelje in uradnike so pustili; za koliko časa, se ne ve. Slišimo, da jih bodo izpraševali, kje so se bojevali; verjeti ni dosti. Najbrže se skriva za tem nekaj političkega. Oficirji pravijo, da nas z Novim letom plača italijanska vlada, potem bodo pa zahtevali tudi kak pozdrav italijanski. In če se to zgodi, kaj nam je početi? V prvem slučaju nas čaka zasramovaje, v drugem Kalabrija. Sicer smo prepričani, da ne bomo nikdar pod Italijo, upamo celo, da jih pust vzame. Če pa ne bomo kmalu rešeni te sužnosti, nam je znoreti. Svobodni bratje, pomagajte nam! — Otaležan.

— **Italijani v Nabrežini.** Poročajo nam iz Nabrežine: Italijani so ukazali, da moramo pri nas začeti s šolo. Izpraznili so sobe, dali peči, obljubili tudi gorivo. Obenem s slovenskim poukom pa zahtevajo tudi laščino. Učitelj in katehet nista mogla pritrditi, da bi začeli takoj splošen pouk v laščini s prvim letom. Tedaj je pa

*) Čujemo, da je g. Pirc pri tej priliki otepal tudi z liberalnimi učitelji, kakor da bi sodila v njegovo nalogo klasifikacija političkega mišljenja tistega dela učiteljskega, ki stoji izven Slomškove Zveze. Seveda se z g. Pircem ne bomo prerekali, a toliko smemo že zahtevati, da naj bo vsaj dostojen v besedi, kadar govori o učiteljih na zborovanju učiteljev. S starimi manirami prejšnjega političkega divjanja slabo služi svoji zvezi, ker tako le dokazuje, da jo je rodila samo potreba domačega strankarstva, ki ji hoče nemara še nadalje služiti. — Uredn.

komandant zahteval, da se laščina začne vsaj s tretjim šolskim letom. Poslal je v ta namen laškega častnika, ki bo otroke poučeval. Kdor ostane potem v tej laški šoli, dobi kosilo, kruh in kasneje tudi obleko. Ob nedeljah bodo popoldne otroke zbirali za telovadbo: rekreatorji. Tudi tem bodo dali kosilo ali večerjo in pa uniforme. Slovenskim otrokom, ki se tega nečejo udeležiti, ne dajo nič! To se razume! Na ta način hočejo vplivati in poitalijančiti otroke! Pa upam, da se jim to ne posreči.

— **Sadajski tečaj na Grmu** pri Novem mestu priredi tankajšnja kmetijska šola v dobi od 15. februarja do 15. maja letos.

— **»Akademija«** priredi po Novem letu vrsto tečajev. Vršili se bodo tečaji o higieni, astronomiji, francoščini, srbohrvaščini itd.

— **Izpremembe na bivšem Štajerskem.** Narodna vlada SHS v Ljubljani, oddelek za uk in bogočastje, je razpustila nemški krajni šolski svet v Vojniku in izročila njegove posle slovenskemu krajnemu šolskemu svetu. S 1. prosincem 1919 je zaprla nemško javno ljudsko šolo v Vojniku ter odstavila od službe nadučitelja Franca Kresnika, stalno učiteljico Justino Hernausovo in namestno učiteljico Julijo Senico. — Narodna vlada SHS v Ljubljani, oddelek za uk in bogočastje, je odstavila prof. dr. Adolfa Braunerja kot okrajnega šolskega nadzornika za nemške ljudske šole v Ptuj, Ormož, Rogatec in Rogaski Slatini ter poverila njegove posle Matiji Hiericu, okrajnemu šolskemu nadzorniku v Ptuj.

— **Dekliški licej v Ljubljani.** Pouk na liceju in na licejski ljudski šoli se je zopet začel v polnem obsegu.

— **Umrl je v Sarajevu** dr. Jetvo Dedier, docent na belgrajskem vseučilišču.

— **Naj dajo odgovor!** »Slovenec« piše: »V Ljubljani se mudi hofrat vitez Kaltenegger. Ta mož je bil ob revoluciji zbežal in se je sedaj vrnil. Na Kranjskem mu solnce zopet prijazne sije. Ta mož je bil posebej nemški šolski režim in nosi vso odgovornost za neštete krivice, ki so se godile naši mladini in našim profesorjem (in učiteljem! Op. uredn.). Bil je eden najzagrizenejših sovražnikov našega naroda in je zlorabljal svojo uradno oblast, kadar in kakor so zahtevale koristi ljubljanske kazine. Prav bi bilo, da tega viteza pridržimo v Ljubljani in si natančneje ogledamo njegovo bivše delovanje!«

— **Iz Solčave** nam poročajo: Tovariš Branko Zemljič v Solčavi je prejel za vdanostni pozdrav šolske mladosti ob priliki narodnega praznika nastopno brzojavko: »Vodstvu narodne šole, Solčava. Njeg. Velič. kralj Petar in Njeg. kralj. Visoč. regent prestolonaslednik Aleksander izrekata za prelepi pozdrav povodom praznika našega ujedinjenja svojo presrečno zahvalo ter se čutita eno z vsem narodom, ki se veseli ujedinjenja slobodne Jugoslavije! — Po Najvišjem nalogu šef dvorske kancelarije: Balugdič.« — Tovariš Zemljič se je pridružil takisto protestu proti laškim okupatorjem.

Učiteljski Svet.

ima prvo sejo v ponedeljek, dne 6. t. m., ob 9. zjutraj v načelstveni sobi Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Udeležba vseh članov je potrebna, ker so v razpravi važne zadeve. Zastopniki Štajerske naj prinese s seboj pokojninski zakon.

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1919.)

III. izkaz.

Ivan Šmajdek, Krtina, 20 K; Ivan Petrič, Sp. Šiška, 10 K; Janko Likar, Ljubljana, 10 K; Josip Ambrožič, Ljubljana, 10 K; Peter Stepič, Sp. Šiška, 20 K; Anton Drašček, Zalog, 20 K; Jakob Dimnik, Ljubljana, 10 K; Luka Jelenc, Ljubljana, 10 K; skupaj 110 K. Prej izkazanih 60 K, skupaj 170 K.

V prihodnje naj se pošiljajo doneski za rezervni sklad na naslov: Ivan Petrič, učitelj, Ljubljana, Sp. Šiška. Vodstvo Zaveze je imenovanemu tovarišu poverilo nabiranje tega sklada.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Poročilo o zadnji seji upravnega odbora Zaveze priobčimo prihodnjič v celoti.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Radivoj Korene. Last in založba »Zaveze jugoslovanskega učiteljskega«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Prva jugoslovanska izde-
- - - lovalnica godal - - -

Vaclav Schramm

Celje — Graška cesta — Celje

priporoča p. t. učiteljsku svojo veliko zalogo godal, pihal, muzikalij, harmonik, strun in drugih godbenih potrebščin. Popravila se izvrše najhitreje. — Postrežba točna in cena.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani, registrovana zadruga z omejenim jamstvom, bo obrestovala od 1. januarja 1919 do preklica hranilne vloge po 3 % in ne po 4 %, kakor je bilo priobčeno v zadnji številki tega lista. Načelstvo

Spominjajte se Učiteljskega konvikta!

Naivečja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA,
Ljubljana, Prešernova ulica št. 3,

je imela vlog koncem leta 1918 K 80.000.000—
rezervnega zaklada „ 2.500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

3 %

Za varčevanje ima uvedene lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5 %, izven Kranjske pa proti 5 1/4 % obrestim in proti najmanj 1 %, oziroma 3/4 % odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.

Naznanilo.

Kakor hitro dopuste razmere, začne po 18letnem odmoru izhajati obnovljeni

„Jug“.

Zastaviti hočeva vse moči, da postane »Jug« informativna, objektivna revija, principialno izključujoča vsako strankarsko politiko, da postane »Jug« neodvisna, svobodna tribuna, enakopravno pristopna vsem, ki se čutijo sposobne in poklicane, javno govoriti svojemu ljudstvu.

Utihi je v zgodovini brutalni boj orožja, začne se kulturni boj združenega slovanstva, začne se gospodarski boj Jugoslavije, našega trgovskega in industrialnega središča v Sredozemskem morju.

Že danes vabiva k sodelovanju vse jugoslovanske pisatelje. Začasna naročila sprejemajo vse knjigarne.

Za uredništvo in upravnništvo »Juga«:

Dr. Franc Derganc,
izdajatelj.

Dr. Niko Županič,
urednik.

„CROATIA“ zavarovalna
zadruga
ustanovljena leta 1884.
v Zagrebu

sprejema pod najugodnejšimi pogoji in najmodernejšimi
tarifi ponudbe na zavarovanje proti škodi po ognju in strelu
ter razbitju steklenih šip, zavarovanja na doživetje in smrti,
kakor tudi zavarovanja proti vlamu in telesnim nezgodam.

Prospekti se pošiljajo brezplačno in poštne prosto.

Glavni zastopnik za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

STANKO JESENKO
Ljubljana, Stari trg 11.

Uradne ure ob delavnikih od 8—12 dop. in od 2—6 pop.

Slovenci, podpirajmo domačo jugoslov. zavarovalnico!

Sposobni zastopniki se sprejemajo za vse kraje slovenske domovine.